

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P8_TA(2016)0402

Стратегия на ЕС по отношение на Иран след ядреното споразумение

Резолюция на Европейския парламент от 25 октомври 2016 г. относно стратегията на ЕС по отношение на Иран след ядреното споразумение (2015/2274(INI))

Европейският парламент,

- като има предвид съвместното изявление, направено от заместник-председателя на Комисията / върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ЗП/ВП), Федерика Могерини, и министърът на външните работи на Иран, Мохамад Джавад Зариф, на 16 април 2016 г. в Техеран,
- като взе предвид Резолюция 2231 (2015) на Съвета за сигурност на ООН, приета на 20 юли 2015 г.,
- като взе предвид заключенията на Съвета относно споразумението във връзка с ядрената програма на Иран от 20 юли 2015 г.,
- като взе предвид предишните си резолюции относно Иран, и по-специално резолюциите от 10 март 2011 г. относно подхода на ЕС към Иран¹, от 14 юни 2012 г. относно положението с етническите малцинства в Иран², от 17 ноември 2011 г. относно Иран — неотдавнашни случаи на нарушения на правата на човека³ и от 3 април 2014 г. относно стратегията на ЕС спрямо Иран⁴,
- като взе предвид стратегическата рамка и плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията; като взе предвид годишните доклади на ЕС за правата на човека,
- като взе предвид своите предишни резолюции относно годишните доклади на ЕС за правата на човека;
- като взе предвид своята резолюция от 8 октомври 2015 г. относно смъртното наказание⁵,

¹ ОВ С 199 Е, 7.7.2012 г., стр. 163.

² ОВ С 332 Е, 15.11.2013 г., стр. 102.

³ ОВ С 153 Е, 31.5.2013 г., стр. 157.

⁴ Приети текстове, P7_TA(2014)0339.

⁵ Приети текстове, P8_TA(2015)0348.

- като взе предвид доклада на специалния докладчик на ООН относно положението с правата на човека в Ислямска република Иран от 10 март 2016 г., последните му изявления от 20 май и 8 юни 2016 г., в които се изразява загриженост във връзка с лишаването от свобода на защитници на правата на човека и скорошната вълна на подбуждане на омраза срещу бахайската общност, както и доклада на генералния секретар на ООН от 3 март 2016 г. относно положението с правата на човека в Ислямска република Иран,
 - като взе предвид Резолюция 70/173 на Общото събрание на ООН относно положението с правата на човека в Ислямска република Иран, A/RES/70/173, приета на 17 декември 2015 г.,
 - като взе предвид изявлението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и заместник-председател на Комисията Федерика Могерини от 14 октомври 2015 г. относно екзекуцията на непълнолетен правонарушител в Иран и от 20 май 2016 г. относно осъждането на иранската правозащитничка Наржес Мохамеди,
 - като взе предвид член 52 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по външни работи и становището на комисията по международна търговия (A8-0286/2016),
- A. като има предвид, че след Споразумението във връзка с ядрената програма на Иран и вътрешнополитическите събития в Иран се създаде възможност за реформи в страната и за подобряване на нейните отношения с Европейския съюз;

Отношения между ЕС и Иран

Политически диалог

1. Счита, че Съвместният всеобхватен план за действие (СВПД), известен още като Споразумението във връзка с ядрената програма на Иран, е забележително постижение за многостранната, и в частност за европейската дипломация, което трябва не само да доведе до чувствително подобряване на отношенията ЕС-Иран, но също и да насърчи стабилността в целия регион; счита, че понастоящем всички страни носят отговорност за осигуряване на неговото строго и цялостно прилагане; приветства създаването на съвместната комисия, съставена от представители на Иран и на ЕЗ/ЕС+3 (Китай, Франция, Германия, Руската федерация, Обединеното кралство и Съединените щати, както и върховния представител/заместник-председател); напълно подкрепя върховния представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност в нейната роля на координатор на съвместната комисия, създадена по силата на СВПД, и счита, че стриктното и цялостно изпълнение на СВПД продължава да бъде от първостепенно значение;
2. Приветства посещението на върховния представител/заместник-председател Могерини и седем членове на Комисията в Иран на 16 април 2016 г. като важна стъпка към създаването на амбициозна програма за двустранните отношения между ЕС и Иран в области от взаимен интерес; отбелязва, че няколко изявления на Комисията и делегации на ЕС в Иран — последната от които включваше

заместник-председателя/върховен представител и седем членове на Комисията — поставят акцент върху търговските и икономическите връзки;

3. Припомня, че решението на Съвета за вдигане на всички свързани с ядрения въпрос санкции срещу Ислямска република Иран в резултат на изпълнението на ангажиментите от страна на Иран по Съвместния всеобхватен план за действие позволява възстановяване на отношенията с Иран и ще създаде възможности и ползи и за двете страни, разкривайки потенциал за отваряне на иранския пазар за европейските предприятия; припомня, че Иран има голямо, сравнително високо образование и младо население, че има един от най-разнородните по своя състав БВП в региона, че се нуждае от инвестиции и че е потенциален пазар за висококачествени европейски стоки;
4. Приветства отварянето на отношенията с Иран; изтъква, че развитието на отношенията между ЕС и Иран следва да напредва ръка в ръка с изпълнението на ядреното споразумение/СВПД; припомня, че съгласно споразумението в случай на неизпълнение от страна на Иран е възможно повторно въвеждане на санкции; насърчава подновяването на отношенията между ЕС и неговите държави членки и Иран, при което и двете страни работят в тясно сътрудничество по двустранни и многостранни въпроси за гарантиране на повече стабилност в региона и ефективно изпълнение на споразумението във връзка с ядрената програма; счита, че отношенията между ЕС и Иран следва да бъдат развити чрез многопластов диалог, включващ политически, дипломатически, икономически, академични, технически и междуличностни контакти, които включват представители на гражданското общество, НПО и защитници на правата на човека; подкрепя установяването на отношения между ЕС и Иран от взаимна полза за двете страни, които да се основават на реалистична оценка на общите интереси и различия, с оглед насърчаване на постепенното разрастване на сътрудничеството в атмосфера на изграждане на доверие, на първо място в полза на народите на Иран и ЕС; подкрепя в този контекст ангажимента на Европейския съюз за подновен ангажимент по отношение на Иран, въз основа на „диалог от четири елемента“: широкообхватен диалог; сътрудничество в областите, в които Иран и ЕС имат общи интереси; критичен, открит и откровен диалог в области, в които Иран и ЕС изразяват несъгласие, но търсят допирни точки; и като цяло е конструктивен по дух и на практика;
5. Приветства институционалните промени, извършени в рамките на Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) в отговор на резултатите на СВПД, и по-специално създаването на работна група за Иран в ЕСВД с цел координиране на различните сфери на дейност по всички въпроси, свързани с Иран; приветства стъпките, предприети от ЕСВД за създаването на делегация на ЕС в Техеран, за което се призоваваше в предишни резолюции на ЕП, тъй като това ще позволи на ЕС да работи с иранските органи и ще направи възможно по-доброто познаване на ЕС в обществото, да противодейства на недоразуменията и да изгражда нарастващо сътрудничество между ЕС и Иран; във връзка с това подчертава, че търговията и инвестициите са от компетентността на ЕС и че създаването на делегация на ЕС в Техеран ще улесни сътрудничеството между ЕС и Иран в областта на търговията, образованието, културата, правата на човека и устойчивото развитие на околната среда и ще има съществен принос за изпълнението на очакванията на двете страни; подчертава, че „Евронюз“ на фарси

в бъдеще следва също да бъде важен медиен мост между Европейския съюз и публиката, която говори фарси;

6. Припомня, че ЕС и Иран са взели решение да решават въпросите от общ интерес по конструктивен начин; призовава стратегията на ЕС за възстановяване на връзките с Иран да се основава първоначално на мерки за изграждане на доверие в технически области, които биха създали положителни прецеденти в съвместната работа между ЕС и Иран и биха могли да проправят пътя за по-съществено дългосрочно сътрудничество;
7. Настоява, че е важно да се развива парламентарното измерение на отношенията между ЕС и Иран, като част от стратегията за възстановяване на взаимното доверие; във връзка с това отново изразява своята подкрепа за предложението, обсъдено между Парламента и иранския парламент, за междупарламентарен диалог по въпросите на борбата с тероризма, като признание за общите предизвикателства, свързани с радикализирането в Иран, целия Близък изток и в самия ЕС; приветства подновения политически диалог между ЕС и Иран, включително по въпросите на правата на човека; насърчава развитието на диалог по въпросите на правата на човека в бъдеще, който да включва представители на съдебната система, силите за сигурност и гражданското общество; признава, че въпреки че се наблюдава съмнение и недоверие от двете страни, между много държави членки и Иран съществува също така дълга история и че Иран демонстрира амбиция да поддържа добри отношения с ЕС, което предоставя потенциал за отношения, основани на взаимно доверие и уважение; признава сложността на вътрешнополитическата ситуация в самия Иран и отново заявява, че ЕС няма за цел да се намесва във вътрешните политически решения в тази държава или в която и да било друга държава, но се стреми към сътрудничество, основано на взаимното зачитане на международните стандарти и принципи; счита, че пълно нормализиране на отношенията може да настъпи, успоредно с продължаващото изпълнение на Съвместния всеобхватен план за действие (СВПД), само чрез редовен и устойчив диалог и че непосредствен приоритет следва да бъде разширяването на обхвата на отношенията между ЕС и Иран в области, в които е налице общо съгласие за това; въпреки това счита, че крайната цел трябва да бъде създаването на партньорство между Иран и ЕС;
8. Подчертава категоричното, принципно и дългосрочно противопоставяне на Европейския съюз срещу смъртното наказание във всички случаи и при всички обстоятелства, и подчертава още веднъж, че премахването на смъртното наказание е ключова цел на политиката на ЕС в областта на правата на човека; продължава да изразява остро неодобрение във връзка с честото прилагане на смъртното наказание в Иран; разглежда намаляването на прилагането на смъртното наказание като основна цел в рамките на политическия диалог; призовава за незабавен мораториум върху изпълнението на смъртни присъди в Иран; отбелязва, че повечето екзекуции са за престъпления, свързани с наркотици; разбира предизвикателството пред Иран като един от основните транзитни пътища за наркотици в света, като 86 % от опиума в световен мащаб се залавя на негова територия; въпреки това счита, че посредством ангажимент по проблемите, свързани със смъртното наказание, като прилагането на смъртното наказание за престъпления, свързани с наркотици, и срещу лица под 18-годишна възраст, които нарушават доброволно поетите от Иран международни ангажименти по силата на международното право в областта на правата на човека

и международното хуманитарно право, би могло да се осигури обща програма за решаване на този въпрос; призовава членовете на иранския парламент като първа стъпка към преразглеждането на член 91 от Наказателния кодекс от 2013 г. да премахнат смъртното наказание за лица под 18 години; отбелязва внасянето на закон в иранския парламент, който, ако бъде приет, ще намали от смъртно на доживотно наказанието за престъпления, свързани с наркотици, ако не е приложено насилие; отбелязва, че ако бъде приет, законът може значително да намали броя на екзекуциите в Иран;

9. Подчертава, че премахването на смъртното наказание за престъпления, свързани с наркотици, би довело до драстично намаляване на броя на екзекуциите (до 80 % според прогнози на Иран); призовава за сътрудничество между ЕС и Иран в областта на борбата срещу незаконната търговия с наркотици като начин за решаване на въпроса с екзекуциите в държавата, като в същото време се гарантира спазване на правата на човека; призовава Комисията да предостави техническа помощ и помощ за изграждане на административен капацитет, насочени към укрепване на принципите на правовата държава в Иран, включително чрез насърчаване на реформа в съдебната система, за да се подобри отчетността и да се предоставят алтернативи на лишаването от свобода и смъртното наказание; призовава Комисията да гарантира, че техническата или друга помощ, предлагана на Иран, не се използва за извършване на нарушения на правата на човека;

Търговски и икономически въпроси

10. Отбелязва заявената цел от Иран за постигане на годишен темп на растеж от 8 %; счита, че европейските инвестиции са от ключово значение, за да може Иран да постигне тази цел; подчертава факта, че Европейският съюз няма да пречи на законната стопанска дейност с Иран, нито на работещите с Иран международни дружества или финансови институции, стига те да спазват всички приложими закони; подчертава, че за да може Иран да реализира своя икономически потенциал, той ще трябва да предприеме стъпки за създаване на прозрачна икономическа среда, която благоприятства международните инвестиции, и да вземе мерки за борба с корупцията на всички равнища, по-специално по отношение на спазването на препоръките на Специалната група за финансови действия (FATF), в които се разглеждат въпроси като спирането на потока на финансови средства към терористични организации; призовава ЕС да подкрепи изцяло усилията на Иран в този процес, по-специално чрез подкрепа на дейността за изработване на двустранно инвестиционно споразумение между ЕС и Иран;
11. Подчертава, че търговията и подновеният достъп до основаната на правила световна търговска система предоставят възможност за преодоляване на изолацията на Иран и че търговията би могла да бъде важен инструмент за укрепване на политическия диалог и стимулиране на сътрудничеството между държавите в региона, с оглед ускоряване на регионалното развитие и увеличаване на заетостта и стабилността в по-широкия регион;
12. Отбелязва, че Иран е втората по мащаб икономика в Близкия изток, с номинален БВП, който се оценява на 397 милиарда щатски долара през 2015 г.; освен това отбелязва, че търговията на ЕС с Иран в момента възлиза на около 8 милиарда щатски долара и се очаква в следващите две години да нарасне четирикратно;

припомня, че някога ЕС беше основният търговски партньор на Иран, и смята, че той следва да се стреми да си върне тази позиция; подкрепя разрастването на търговските отношения на ЕС с Иран и призовава ЕС да развива търговското, финансовото и икономическото си сътрудничество с Иран в интерес на подобряване на условията на живот и работа на иранските граждани и повишаване на регионалното развитие; счита, че разширяването на търговията и инвестициите с Иран може да допринесе в дългосрочен план за насърчаване на мира и стабилността в целия регион, ако ЕС потърси възможности за регионални инвестиционни схеми, например в областта на енергетиката и транспортните връзки;

13. Изразява становището, че въпреки сключването на много договори с европейски дружества, Иран не е в състояние да изпълнява своите ангажименти поради липса на ликвидност, което означава, че процесът на отваряне на Иран се намира в порочен кръг;
14. Отбелязва, че Иран е най-голямата икономика в света извън СТО; подкрепя желанието на Иран да се присъедини към СТО; отбелязва, че настоящият мандат на ЕС за водене на преговори за споразумение за търговия и сътрудничество с Иран е остарял; призовава Комисията да проучи възможностите за укрепване на връзките в областта на търговията и инвестициите с цел по-голямо доближаване на Иран към правилата на СТО и защита на европейските инвестиции; подчертава, че една официална рамка за преговори ще позволи на ЕС да използва максимално предимствата, които има като най-големия интегриран пазар и икономически блок и да създаде форум за обмен и диалог; призовава ЕС да проучи възможността за възобновяване на преговорите за присъединяване на Иран към Световната търговска организация (СТО), тъй като членството в СТО ще доведе до по-нататъшна либерализация на иранската икономика за постигане на растеж, ще постави страната в рамките на глобалната, основана на правила система и ще предостави механизъм за подкрепа на необходимите икономически реформи с Иран и за търсене на отговорност от Иран във връзка с изпълнението на поетите международни ангажименти; призовава Комисията да използва тези преговори като възможност да настоява за ключови реформи в областта на трудовите права, основани на основните конвенции на МОТ; изразява загриженост във връзка със забавянето на назначаването на председател на работната група по присъединяването на Иран към СТО; призовава Комисията да упражни в пълна степен влиянието си за незабавното отстраняване на тази пречка и за започване на процеса на присъединяване на Иран към СТО; счита, че, за да бъде завършен процеса на присъединяване, Иран следва да бъде изваден от списъка за публично оповестяване на FATF;
15. Счита, че липсата на свобода на изразяване на мнение онлайн, системното наблюдение и контрол на трафика в интернет и липсата на цифрови свободи е пречка за търговията с Иран, както и нарушение на правата и свободите на хората; подчертава потенциала на отворения и сигурен интернет в Иран за развитието на цифровата икономика; повтаря своя призив за ефективен европейски режим на контрол върху износа за предотвратяване на използването на изделия и технологии с двойна употреба за нарушения на правата на човека и срещу ЕС;
16. Подчертава освен това значението на това Иран да развива икономически и търговски отношения с регионалните участници при надлежно спазване на

правилата на СТО, с оглед формиране на сплотен икономически и търговски блок; посочва, че ЕС може да предостави своя експертен опит и подкрепа за развитието и изграждането на този регионален диалог;

17. Счита, че вдигането на свързаните с ядрения въпрос икономически и финансови санкции на ЕС и международната общност, както е посочено в СВПД, е важен фактор, който показва, че ЕС е изпълнил своите ангажименти по отношение на Иран, и същевременно демонстрира желанието за засилване на икономическото сътрудничество от взаимна икономическа изгода; отбелязва обаче, че докато повечето икономически и финансови санкции вече са вдигнати, други остават в сила и не са засегнати от споразумението във връзка с ядрената програма; призовава ЕС да ангажира търговските дружества със седалище в ЕС да гарантират пълна прозрачност на дейностите си в Иран; призовава да се обърне специално внимание на качеството, както и на количеството на инвестициите, както и за инициатива за оценка на съответствието на новите инвестиции с ръководните принципи на ООН относно стопанската дейност и правата на човека, подобна на оценката, извършена след отмяната на санкциите срещу Мианмар/Бирма; отбелязва, че ефективното прилагане на насоки за корпоративна социална отговорност е от изключително значение за положителния ефект на развитието на търговските отношения между ЕС и Иран върху иранското общество като цяло;
18. Припомня правната несигурност, която произтича за дружествата от ЕС, желаещи да инвестират в Иран, от първичните санкции на САЩ и факта, че сделките се извършват в долари, което излага на риск постигането на очакваните в съответствие със СВПД икономически ползи за иранския народ; настоява върху необходимостта да се обърне внимание на този и други финансови въпроси в съответствие с препоръките на FATF, за да се създадат необходимата яснота и правна сигурност за дружествата от ЕС, извършващи дейност в Иран; призовава за промяна в подхода към търговията с Иран; призовава еврото да стане валутата за сделките с Иран, за да не могат органите на САЩ да налагат санкции, както направиха в миналото по отношение на някои европейски банки; подкрепя тесен диалог със САЩ, за да се гарантира приемственост на търговския обмен и европейските инвестиции в Иран;
19. В същото време подчертава, че от съществено значение за реализирането на икономическия потенциал на Иран е да се положат по-сериозни усилия за осигуряване на благоприятна среда за международни инвестиции; във връзка с това призовава Иран да гарантира прозрачността на финансовия си сектор и да се бори с корупцията и прането на пари в съответствие с препоръките на Специалната група за финансови действия (FATF); приветства плана за действие на иранското правителство въз основа на препоръките на FATF, както и техническите срещи, проведени между ЕС и ирански официални лица на 12 юли, които са насочени към предприемане на необходимите реформи в тази насока;
20. Приветства положителните резултати, вече постигнати от СВПД, като например увеличаване с 43 % на търговията между Иран и ЕС през първите три месеца на 2016 г. в сравнение със същия период на 2015 г., факта, че 30 ирански банки са свързани отново със SWIFT, както и положителното въздействие на СВДП за засилване на тенденцията за намаляване на инфлацията и лихвените проценти в Иран; приветства факта, че все по-голям брой малки европейски банки вече

извършват дейност в Иран, улеснявайки кредитирането на МСП; призовава за отделянето на специално внимание на ролята на МСП от Европа и Иран за развитието на търговските отношения;

21. Приветства факта, че иранското правителство се стреми да привлече чуждестранни инвестиции, като потребност от преки чуждестранни инвестиции съществува във всички основни сектори на икономиката; отбелязва, че през следващите 10 години вероятно ще са необходими инвестиции в инфраструктура в размер на повече от 1 трилион долара, което създава възможности за европейските предприятия, включително в сферите на енергетиката, автомобилостроенето и самолетостроенето; приветства факта, че след подписването на СВПД 180 търговски делегации са посетили Техеран, включително от 15 държави — членки на ЕС, като знак за нарастващия интерес към икономическите отношения с Иран; призовава ЕС и неговите държави членки да проучат възможностите за използване на експортни кредитни гаранции за засилване на търговията, финансирането на проекти и инвестициите в Иран; подкрепя положителния резултат от сключването на споразуменията между иранското правителство и Airbus и Boeing като допълнителна мярка за изграждане на доверие след приемането на СВПД;

Отраслово сътрудничество

22. Отбелязва, че Иран има вторите по обем залежи на газ в света и четвъртите по обем залежи на нефт; счита, че сътрудничеството в областта на енергетиката може да изиграе значителна роля за диверсификацията на източниците на енергийни доставки за ЕС и намаляването на енергийната зависимост на държави членки от един единствен доставчик, като по този начин допринесе за енергийната сигурност на ЕС; счита, че вдигането на икономическите санкции има потенциала значително да увеличи разходите за нефтената и газовата промишленост, както и за други сектори на икономиката, които ще извлекат ползи от инвестициите и достъпа до нови технологии; призовава европейските предприятия да инвестират в иранския енергиен сектор; призовава по-специално ЕС да подкрепи разработването на технологии за ВПГ в Иран; изразява убеденост, че инвестициите на ЕС в Иран трябва да бъдат изцяло в съответствие с дългосрочните ангажименти на ЕС за декарбонизация;
23. Отбелязва, че понастоящем повече от половината от енергийните нужди на домакинствата в Иран се покриват от природния газ; подчертава големия потенциал на развитието на възобновяеми енергийни източници в Иран, държава със средно 300 дни слънцегреене годишно, и приблизителен производствен капацитет, който по оценки е равностоен на 13 пъти общото потребление на енергия на Иран; призовава Комисията да подкрепи развитието на възобновяемите енергийни източници в Иран като принос за диверсификацията на енергийния микс на страната;
24. Призовава Иран да се присъедини към инициативата за прозрачност на добивната промишленост (ИПДП) и за енергийно сътрудничество между ЕС и Иран, което да се основава последователно на целта за подобряване на екологичните и социалните, както и икономическите ползи за народите на Иран и на ЕС;

25. Подчертава, че Иран е изправен пред множество предизвикателства в областта на околната среда, включително недостиг на вода и деградация на земите, и че възползвайки се от пълния потенциал на икономическото сътрудничество, ЕС следва да помогне на Иран в опазването на околната среда и насърчаването на устойчиво в екологично отношение развитие; призовава за сътрудничество в областта на околната среда по отношение на управлението на опазването на водите, включително подкрепа на Иран за спасяването на езерото Урмия, борбата с опустиняването, сеизмичното наблюдение, както и отговор на замърсяването на въздуха и управлението на отпадъците; изразява особена загриженост във връзка с нивата на замърсяване на Каспийско море и настоятелно призова за активна подкрепа от страна на ЕС и държавите членки на усилията на иранското правителство да спре драматичното влошаване на положението; приветства факта, че иранските екологични НПО са създали партньорства с други НПО в региона; приветства тяхното участие в конвенцията на Международния съюз за защита на природата (IUCN) и в Розмарската конвенция; призовава Комисията да подпомага иранските НПО в разработването на проекти за управление на участieto;
26. Счита, че регионалният диалог и регионалното сътрудничество по екологични въпроси между Иран и неговите съседи са належащи за решаването на такива предизвикателства като замърсяването на въздуха, недостига на вода и опустиняването; подчертава, че ЕС следва да подпомага подобно регионално сътрудничество като важна мярка за изграждане на доверието и да надгражда върху доброто желание на участниците в региона да се възползват от европейския опит в тази област;
27. Отбелязва проучвания, в които се твърди, че ядрената енергия е може би неконкурентна в Иран, поради ниските запаси от уран и разходите за неговия добив; въпреки това призовава Комисията да проучи потенциала на гражданското сътрудничество с Иран в областта на ядрената енергетика, в съответствие с ангажимента, поет в рамките на СВПД, и да насърчи Иран да подпише Конвенцията за ядрена безопасност; приветства предложението на някои ирански служители относно установяването на регионален диалог по въпросите на безопасността и сигурността на ядрените програми с граждански цели;
28. Подчертава потенциала за сътрудничество в областта на авиационната безопасност, предоставяне на техническа помощ и достъп до необходимите компоненти, така че ирански дружества да бъдат извадени от европейския черен списък;
29. Отбелязва факта, че в Иран намират убежище 3 милиона афганистански граждани, само 950 000 от които имат законен статут на бежанци в Иран, което прави Иран една от основните държави на прием на бежанци; приветства допълнителните 6,5 милиона евро финансиране от ЕС в подкрепа на Иран в областта на образованието и здравеопазването за афганското население в страната; подчертава необходимостта да се предприемат конкретни мерки, които да защитават правата на човека на афганистанските мигранти и афганистанските бежанци в Иран, включително правото им на справедлив процес и равенство пред закона; счита, че сътрудничество ЕС-Иран в управлението на бежанците може да засили взаимното разбиране, да насърчи подобряването на зачитането на международното право и правата на човека на самите търсещи убежище лица и

бежанци, както и да допринесе за разрешаването на конфликти с цел да се намалят причините за настоящите и бъдещите потоци от бежанци; счита, че сътрудничество ЕС-Иран в управлението на бежанците следва да подобри благосъстоянието на бежанците в Иран и да предотврати трафика на хора; счита, че сътрудничеството между ЕС и Иран следва да включва и всеобхватен диалог по въпросите на миграцията, особено относно политическите и законодателните подходи и приоритети във връзка със законната и незаконната миграция, търсещите убежище и бежанците както на национално, така и на регионално равнище;

30. Потвърждава, че — при оценки, според които повече от 60% от населението е под 30 годишна възраст — младото, добре образовано и технологично напреднало население в Иран и неговото динамично общество могат да предоставят конкретни възможности за насърчаване на междуличностните контакти с граждани на ЕС, основани на принципите на взаимност и уважение; счита, че програмите за младежки обмен са сред най-успешните дейности за сближаване на обществата и културите; следователно приветства нарасналия брой студенти от Иран по програмата „Еразмус Мундус“ в европейските университети като начин за борба с погрешните възприятия и стереотипите; призовава за засилване на сътрудничеството в областта на образованието, научните изследвания и иновациите чрез увеличаване на обмена на студенти и изследователи, включително сътрудничеството между университети, в областта, наред с другото, на околната среда, възобновяемите енергийни източници, правосъдието, правата на човека и доброто управление; призовава Комисията да увеличи бюджета за студенти от Иран по програмата „Еразмус Мундус“; приветства семинарите, които се проведоха наскоро в Техеранския университет, за повишаване на осведомеността относно потенциалните ползи, които иранските университети могат да извлекат от участието си в „Хоризонт 2020“; призовава иранското правителство да назначи национален координатор по „Хоризонт 2020“, който да предоставя техническа помощ и консултации на иранските университети във връзка с кандидатстването за проекти по линия на „Хоризонт 2020“; призовава Комисията да проучи възможността за подобряване на улесненията за ирански учени и изследователи с цел образование и обучение в европейски университети; призовава за създаване на програма на ЕС за съвместна работа между учени и студенти от Иран, държавите от ССПЗ и Европа с цел изучаване на опита и поуките от регионалната интеграция в Европа;
31. Изразява сериозна загриженост във връзка с арестите на лица с двойно европейско и иранско гражданство при влизането им в Иран и подчертава, че тези арести възпрепятстват възможностите за междуличностни контакти; призовава иранските органи да позволят на представителите на иранската диаспора в Европа да пътуват безопасно до държавата си на раждане;

Регионална сигурност

32. Подчертава значителното влияние, което различните народи и култури на Иран са упражнявали в продължение на хилядолетия, включително в Европа; отбелязва, че поради своето географско местоположение, размера на населението и икономиката си, своите запаси от нефт и природен газ и влиянието си в региона, Иран е основен фактор в Близкия изток и Персийския залив; подчертава, че иранските стратегически интереси ще бъдат обслужени най-добре чрез

възстановяване на регионалната стабилност и че тяхното преследване не може и не следва да бъде в конкуренция с другите големи участници в региона;

33. Счита, че Споразумението във връзка с ядрената програма на Иран дава възможност за сътрудничество при разрешаването на кризата със сигурността в региона; счита, че Иран може и следва да играе стабилизираща роля в региона; счита, че целият регион може да се възползва от нормализирането на отношенията с Иран; счита, че статутът на Иран като основен регионален участник следва да го насърчи да упражнява стабилизираща роля в региона; подчертава, че прегледът на Европейската политика за съседство (ЕПС), представен на 18 ноември 2015 г., предвижда включването на трети държави, съседни на партньорски държави на ЕС по линия на политиката за съседство, в разширена рамка за сътрудничество; следователно насърчава създаването на тематични рамки с оглед изготвяне на предложения за сътрудничество между Съюза, държавите — партньори по линия на южното съседство, и ключовите регионални участници като Иран по регионални въпроси като сигурността, енергетиката, както и управлението на бежанците;
34. Призовава всички държави от региона, и по-специално Саудитска Арабия и Иран, да се въздържат от враждебната реторика, която подхранва конфликти, от действия и подкрепа за враждебни, въоръжени групировки в региона, включително военното крило на Хизбула и Ал-Нусра; изразява загриженост относно нарастващата милитаризация в региона, разбираан в по-широк смисъл, и подкрепя усилията за осигуряване на по-голям контрол върху оръжията, неразпространението на ядрените оръжия, борбата с тероризма, като същевременно отчита легитимните опасения в областта на отбраната, но в контекста на един стремеж за насърчаване на пълното зачитане на суверенитета на всички държави в региона; изразява загриженост относно разработването от страна на Иран на изпитвания за балистични ракети, което, въпреки че не представлява нарушение на СВПД, е в противоречие с духа на Резолюция 2231 (2015) на Съвета за сигурност на ООН;
35. Счита, че политическият диалог между ЕС и Иран следва да призове Иран и другите основни участници в региона да играят конструктивна роля в решаването на политическите кризи в Ирак, Йемен, Сирия, Ливан и Афганистан въз основа на спазването на международното право и суверенитета на посочените държави; призовава за модел на дипломатията на ЕС, който да се основава по-скоро на политически приоритети, отколкото на религиозна идентичност, както и на принципа на гарантиране на зачитането, безопасността и сигурността на хората във всички държави от Близкия изток, включително Израел и палестинския народ, с цел да се насърчи един по-стабилен и по-хармоничен Близък изток; счита сътрудничеството между ЕС и Иран в борбата срещу тероризма и агресивния екстремизъм в региона за важна част от политическия диалог;
36. Счита, че не може да има решение на конфликтите в Близкия изток, Северна Африка и Персийския залив без участието на всички страни на масата на преговорите; приветства следователно ангажимента на Иран в преговорите за мир в Сирия чрез участието му в Международната група за подкрепа на Сирия; изразява обаче съжаление, че приносът на Иран до момента не е довел до чувствително подобряване на положението и призовава Иран да даде принос най-малко за по-нататъшно улесняване на предоставянето на хуманитарна помощ, за

да се увеличи защитата на цивилното население от нападения, и за продължаване на търсенето на трайно решение на конфликта; отбелязва в този контекст, че режимът на Асад в Сирия става все по-зависим от Иран за своето оцеляване, и затова призовава иранските органи да използват своите лостове и да доведат конфликта в Сирия до мирен край;

37. Приветства готовността на Иран да подкрепя настоящите усилия за постигане на стабилност в Ирак и настоятелно го призовава да поеме съществена роля в прекратяването на сектантското насилие, и призовава за допълнителни усилия за поставянето на всички милиции, действащи в страната, под ръководството на иракското правителство, така че да бъдат представени всички интереси; подчертава, че ЕС и Иран са изправени пред общи врагове в лицето на Даиш, Ал-Кайда, Ал-Нусра и други подобни посочени от Съвета за сигурност на ООН терористични организации, които се вдъхновяват от екстремистки извращения на исляма; приветства иранския принос в борбата срещу ИДИЛ/Даиш, включително ранната му подкрепа за регионалното кюрдско правителство в Ербил, и признава решителния му принос в Ирак, чрез който беше спряно настъплението на ИДИЛ/Даиш и бяха възвърнати територии, подложени на джихадистки тероризъм; изразява за сметка на това загриженост поради зачестилите сведения за пускането на свобода на висши кадри на Ал-Кайда; отбелязва споразумението между Иран и Австралия за обмен на разузнавателни данни относно борбата срещу ИДИЛ/Даиш;
38. Счита, че регионалните съперничества са основополагащ фактор за конфликтите в няколко страни от региона; изразява особена загриженост по повод на разрастването на сектантското насилие в региона и подчертава необходимостта от трайно и цялостно дипломатическо ангажиране на ЕС за преодоляване на вътрешната динамика на конфликта чрез дългосрочна подкрепа за помирение между различни етноси и религиозни течения; отбелязва със загриженост влошаващата се битка между Иран и Саудитска Арабия за политическо и религиозно влияние и предупреждава за нейните последствия за решаването на конфликта и сигурността в Близкия изток и извън него; счита, че политиката на сближаване между Иран и Саудитска Арабия и конструктивното сътрудничество между тях са особено важни за намаляване на напрежението в региона, като курс към намиране на решения за решаване на въоръжените конфликти в Ирак, Сирия и Йемен и произтичащите от тях миграционни потоци, както и за справяне с първопричините за тероризма и екстремизма, които са заплаха за региона, както и за Европейския съюз и извън него; призовава за активна дипломация на ЕС за намаляване на напрежението между Техеран и Рияд, включително за изграждане на доверие, гражданска дипломация и мерки за намаляване на напрежението, насочени към възобновяване на саудитско-иранските дипломатически отношения, като първа стъпка за нормализирането на техните отношения; призовава ЕС да работи съвместно със САЩ и Русия за тази цел и, по-специално, в подкрепа на разработването на нова регионална инфраструктура за сигурност, която да взема предвид възприятията за заплаха от страна на Иран и Саудитска Арабия и легитимните им опасения относно сигурността и да предоставя гаранции за сигурност както на Иран, така и на страните от Съвета за сътрудничество в Персийския залив; подчертава, че сътрудничеството в областта на морската сигурност в Персийския залив, включително подписването на харта за свобода на корабоплаването, би могло да бъде първата мярка за изграждане на доверие за нарастване на регионалното доверие и сътрудничество;

39. Категорично осъжда многократните призови на иранския режим за унищожение на Израел и политиката на режима за отричане на Холокоста;

Социално-икономически въпроси, принципите на правовата държава, демокрацията и правата на човека

40. Счита, че иранското революционно наследство и неговото учредяване като ислямска държава, както и основните различия между Иран и ЕС що се отнася до техните политически и институционални системи, не трябва да бъдат пречка за откритост и откровен и пряк диалог и за намиране на обща позиция по въпроси, свързани с демокрацията, принципите на правовата държава и правата на човека; призовава Ислямската република да разшири пространството за политически плюрализъм; подчертава, че иранският парламент е про-реформистки и про-европейски и същевременно счита, че резултатите от изборите за парламент и съвет на експертите, проведени през февруари 2016 г., отразяват волята на иранския народ, предоставят възможност за по-задълбочено ангажиране с Европейския съюз и неговите държави членки, което следва да доведе до конструктивни отношения, както и до възможност за вътрешни икономически, политически и социални реформи; призовава Иран да позволи напълно провеждането на честни и свободни избори в съответствие с международните стандарти;
41. Отбелязва, че Иран е станал по-отворен, понеже се нуждае от помощ, за да задоволи нуждите на своите граждани и да задържи младите и образовани хора в страната, което е важно за нейната стабилност;
42. Отбелязва със загриженост, че Иран е държавата с най-много изпълнения на смъртни присъди на глава от населението в света; подчертава, че премахването на смъртното наказание за престъпленията, свързани с наркотици, би намалило драстично броя на екзекуциите; приветства в това отношение възможността новоизбраният Меджлис да разгледа законодателство, което да изключи някои престъпления, свързани с наркотици, от списъка на престъпленията, наказуеми със смъртно наказание;
43. Отбелязва, че приетият през 2013 г. Ислямски наказателен кодекс дава по-голяма свобода на съдиите и че ратифицирането от страна на Иран на Конвенцията на ООН за правата на детето забранява екзекуциите на малолетни и непълнолетни правонарушители и позволява на всички непълнолетни правонарушители, осъдени на смърт преди 2013 г., да искат повторно разглеждане на делото; призовава Иран да гарантира, че тази забрана се прилага изцяло и че всички съответни нарушители са информирани за посоченото право; призовава Иран да обяви мораториум върху смъртното наказание;
44. Призовава освен това Иран да оказва пълно съдействие на всички механизми на ООН по правата на човека и да работи за прилагане на изложените в този контекст препоръки, включително в универсалния периодичен преглед, като даде възможност на международните организации за правата на човека на провеждат своите мисии; това развитие ще допринесе за по-доброто приемане на Иран от европейското общество подчертава факта, че иранското правителство повиши чрез диалог своята ангажираност със специалните процедури на ООН; призовава правителството на Иран да предприеме действия по съществените безпокойства,

изтъкнати в докладите на специалния докладчик на ООН и на генералния секретар на ООН за положението с правата на човека в страната, както и по конкретните призови за действие от резолюциите на Общото събрание на ООН;

45. Призовава ЕСВД и Комисията да подкрепят създаването на среда, позволяваща правилното и независимо функциониране на организациите на гражданското общество; подчертава колко е важно в контекста на отношенията между ЕС и Иран да се отстояват насоките на ЕС за правата на човека, включително по отношение на защитниците на тези права;
46. Призовава Иран да зачита, защитава и изпълнява изцяло ангажиментите си съгласно Конституцията на Ислямска република Иран, Международния пакт за граждански и политически права, Конвенцията за правата на детето и Международния пакт за икономически, социални и културни права, като зачита правото на свобода на изразяване както онлайн, така и офлайн, правото на мнение, сдружаване и мирно събиране, правото на свобода на мисълта, съвестта, религията и убежденията и гарантира — законово и практическо — упражняване от страна на неговите граждани на техните индивидуални, социални и политически права без дискриминация или преследване въз основа на пол, език, религия, политически или други убеждения, национален, етнически или социален произход, пол, сексуална ориентация или друг статус, както е предвидено в посочените инструменти; посочва, че това включва основното право на равенство пред закона, както и правото на равен достъп до образование, здравеопазване и възможности за професионална реализация;
47. Приветства реформите, извършени по силата на новия наказателнопроцесуален кодекс, но изразява сериозна загриженост, че той не предлага в пълна степен международните надлежни процедурни гаранции; призовава Иран да извърши преразглеждане на наказателнопроцесуалния кодекс от 2014 г. и да осигури включването на гаранции за справедлив съдебен процес; призовава Иран да преразгледа и измени законодателството, за да гарантира, че показания, изтръгнати чрез изтезание, малтретиране или други форми на принуда, не се приемат като доказателства в наказателните производства и че всички твърдения за изтезание или друго малтретиране, доведени до знанието на органите, се разследват автоматично;
48. Призовава за освобождаването на всички политически затворници; призовава Иран да освободи лишените от свобода граждани на ЕС, които са били задържани или осъдени в съдебен процес, несъответстващ на международните стандарти, сред които: 58-годишната Назак Афшар, задържана от март 2016 г., 76-годишния Камал Форуги, задържан от май 2011 г., 65-годишната Хома Худфар, задържана от юни 2016 г. и 37-годишната Назанин Загари-Ратклиф, задържана от април 2016 г.;
49. Признава съществуването на голямо разнообразие от вероизповедания и убеждения в Иран; отбелязва, че някои религиозни малцинства и техните основни религиозни свободи са официално защитени от конституцията на Ислямска република Иран; при все това изразява загриженост относно нарасналия брой на задържани лица от миноритарни религиозни общности или поради техните убеждения; призовава иранските органи да гарантират пълното зачитане и

законовата закрила на правата на религиозните и етническите малцинства и за разширяване на свободата на вероизповедание;

50. Отбелязва напредъка на иранските жени в областта на образованието, науката и изследванията, илюстриран от факта, че повечето студенти в иранските университети са жени; насърчава ЕС и неговите държави членки да продължават да повдигат въпроси, свързани с равенството между половете, в двустранното си сътрудничество с иранските органи; призовава за пълно равенство между половете чрез мерки за отстраняване на съществуващата правна и практическа дискриминация срещу жените и за гарантиране на равно участие на жените на пазара на труда и във всички аспекти на икономическия, културния, социалния и политическия живот; приветства опитите за изготвяне на закон за закрила на жените от насилие и се надява, че новоизбраният парламент ще разгледа законодателство, което изцяло криминализира насилието срещу жени, в т.ч. домашното насилие и съпружеското изнасилване;
51. Приветства обещанието на кампанията на президента Рохани да представи Харта за правата на гражданите, както и неговите изявления за насърчаване на правата на етническите малцинства; счита, че хартата следва да се основава на международните задължения на Иран в областта на правата на човека и да бъде в пълно съответствие с тях; подчертава важноста на зачитането на върховенството на закона и независимостта на съдебната власт за предоставяне на необходимата правна сигурност, която е необходима за осъществяването на преки чуждестранни инвестиции, но преди всичко е в интерес на самия ирански народ; призовава съдебната система да гарантира свободен и справедлив процес и на заподозрените да се предоставя достъп до адвокат; призовава ЕСВД и Комисията да работят заедно с иранските органи в области като съдебната реформа и реформата на системата на затворите, включително условията на задържане, отчетността на управлението, зачитането на принципите на правовата държава, свободата на словото, всеобщите права на човека и основни свободи на гражданите, както и борбата срещу корупцията;

o

o o

52. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на правителството и парламента на Иран, Съвета, Комисията, заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и ЕСВД.